

Vogelbescherming

Vlinderstichting

Zoogdiervereniging

Scenario's beleid plaagsoorten

2021-2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Leeswijzer	2
2. Regelgeving en beleid	3
2.1 Europese wetgeving	3
2.2 Landelijke wetgeving	3
2.3 Provinciale taken	4
2.4 Wettelijke taak gemeenten	4
3. Fauna	5
3.1 Eikenprocessierups	5
3.2 Roeken	10
3.3 Steenmarters	12
3.4 Ongediertebestrijding	14
4. Flora	17
4.1 Japanse duizendknoop	17
4.2 Jakobskruid	19
4.3 Reuzenberenklauw	22
5. Bijlagen	25
5.1 Bronnen	25
5.1 Locaties reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop	26

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente krijgt met enige regelmaat vragen over verschillende dieren en planten die voor overlast zorgen. Voor veel van deze soorten hebben we geen eenduidige beleidslijn of werkwijze. In dit stuk beschrijven we de meest voorkomende en relevante plaagsoorten, zoals de eikenprocessierups, roeken, steenmarters, ongediertebestrijding, Japanse duizendknoop, Jacobskruiskruid en de reuzenberenklauw.

Voor elke soort hebben we tenminste twee mogelijke scenario's opgesteld. Hierbij is scenario Basis de minimale wettelijke verplichting die de gemeente heeft. In alle gevallen is deze wettelijke taak (op dit moment) ook geborgd binnen de huidige bezetting en met de benodigde financiële middelen.

De vraag aan de commissie is: Kunt u zich vinden in de keuze van het college voor scenario Basis?

De input vanuit de commissie Ruimte en Groen zal gebruikt worden bij het opstellen van het definitieve beleid plaagsoorten.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2: Beschrijft de Europese, landelijke, provinciale en gemeentelijke regels en beleid.

Hoofdstuk 3: Beschrijft de verschillende soorten fauna met scenario's.

Hoofdstuk 4: Beschrijft de verschillende soorten flora met scenario's.

Hoofdstuk 5: Bevat een overzicht van de gebruikte bronnen en een lijst met bekende locaties met reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop

2. Regelgeving en beleid

2.1 Europese wetgeving

Vogel- en Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992) zijn door de Europese Unie opgesteld om de biologische biodiversiteit in Europa in stand te houden. In deze richtlijnen wordt aangegeven welke planten en dieren en hun natuurlijke habitats (leefgebieden) beschermd moeten worden door de lidstaten van de Europese Unie. De Vogelrichtlijn (VR) is gericht op in het wild levende vogelsoorten. De Habitatrichtlijn (HR) is gericht op dier- en plantensoorten. De richtlijnen zorgen voor gebieds- en soortenbescherming in Europa. Onderdeel van deze wetgeving zijn de N2000 gebieden die gebiedsbescherming moeten waarborgen en onderdeel zijn van een Europees ecologisch netwerk. Daarnaast bevatten de richtlijnen ook regels voor algemene soortenbescherming. In Nederland zijn de internationale verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn verwerkt in de Wet natuurbescherming.

Europese exotenverordening

Exoten zijn planten en dieren die oorspronkelijk niet in Nederland of Europa voorkomen. Vaak hebben exoten geen natuurlijke vijanden waardoor hun aantal snel kan groeien. Invasieve soorten zijn de soorten die uitgroeien tot een plaag. Deze soorten kunnen verschillende soorten schade veroorzaken:

Biodiversiteit: Exoten verdringen inheemse planten en dieren

Economie: Exoten kunnen schade toebrengen aan bijvoorbeeld dijken en taluds

Gezondheid: Exoten kunnen ziekten overbrengen op mensen

Onderdeel van de Europese exotenverordening is de Unielijst van invasieve soorten. Deze lijst wordt regelmatig bijgewerkt. EU-landen moeten de soorten op deze lijst bestrijden. Dieren en planten op de lijst mogen niet ingevoerd worden, worden gekweekt of verkocht, verhandeld of worden bezeten. De NVWA houdt hier toezicht op in Nederland.

2.2 Landelijke wetgeving

Wet Natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming is een samenvoeging van 3 verschillende wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora en Faunawet en de Boswet. In de Wet Natuurbescherming is vastgelegd welke dieren al dan niet beschermd zijn en welke middelen mogen worden toegepast bij de bestrijding ervan.

Wet gewasbeschermingsmiddelen en Biociden

In deze wet zijn de wettelijke criteria opgenomen die van belang zijn bij de uitvoering van plaagdierbeheersing. Hierin is vastgelegd aan welke eisen iemand moet voldoen wanneer iemand zich professioneel bezig houdt met het beheersen van plaagdieren met gebruikmaking van biociden (chemische bestrijdingsmiddelen)

2.3 Provinciale taken

Uitvoering Wet Natuurbescherming

De provincie is bevoegd gezag voor soortenbescherming en houtopstanden, Natura 2000 bescherming en faunabeheer. De provincie is verantwoordelijk voor het afgeven van vergunningen en ontheffingen voor al deze gebieden. Hierop geldt alleen een uitzondering als het rijk aangelegenheden betreft. Provinciale Staten hebben regels gesteld en vrijstelling gegeven over de soortenbescherming, faunabeheer en houtopstanden in de Provinciale omgevingsverordening Drenthe.

2.4 Wettelijke taak gemeenten

Ongedierte

Onder ongedierte vallen veel verschillende dieren zoals; muizen, ratten, mollen, wespen en vliegen. Gemeenten hebben een taak en verantwoordelijkheid wanneer het gaat om de preventie en bestrijding van ongedierte (plagdieren). Deze verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in verschillende wetten.

- Woningwet en bouwbesluit: Deze bevatten voorschriften over het voorkomen van overlast door ongedierte in een gebouw of op een terrein. De gemeente moet toezien op de naleving van deze wetten.
- Wet Publieke Gezondheid: In deze wet zijn regels opgesteld ter preventie van infectieziekten. De gemeente moet zorg dragen voor de uitvoering van de algemene infectieziekten.

Jachthouder

Grondeigenaren maken vanuit het grondwettelijk eigendomsrecht aanspraak op het jachtrecht. Iedere grondeigenaar is in beginsel jachthouder. Dat wil niet zeggen dat deze dat zelf uitvoert en of uit moet voeren. Door middel van pacht of verhuur kunnen de jachtrechten over gaan naar andere personen dan de eigenaar. De eigenaar doet daarbij afstand van het jachtrecht. Een jachthouder is dus niets meer of minder dan de persoon of organisatie die vanuit eigendom, pacht of huur beschikt over de jachtrechten. Het jachtrecht geeft, privaatrechtelijk, recht om krachtens de Wet maatregelen uit te voeren gedurende het jachtseizoen, ten aanzien van de voor de jacht wettelijk benoemde soorten.

Binnen de bebouwde kom mag er niet gejaagd worden. De gemeente is hier jachthouder, ook van terreinen van derden. Dit betekent dat bij verjagen van beschermde fauna een ontheffing via de gemeente bij de provincie moet worden aangevraagd. Een grondeigenaar in een dorp kan dus niet zelf een ontheffing aanvragen voor een steenmarter of roeken. Bij het wel of niet afgeven van een ontheffing is provinciaal en landelijk beleid leidend.

3. Fauna

3.1 Eikenprocessierups (EPR)

Latijnse naam: *Thaumetopoea processionea*

Verspreiding en trends: Vóór 1980 is deze soort slechts enkele malen in ons land gesignaleerd. Sinds 1987 een gewone soort met name in Noord-Brabant en het aangrenzende deel van Limburg. Vanaf 1996 heeft de soort zich steeds verder uitgebreid; voortplanting is inmiddels waargenomen in de meeste provincies. Zwervende mannetjes kunnen in het verspreidingsgebied nagenoeg overal worden aangetroffen; ook buiten het voortplantingsgebied in noordelijke en westelijke richting worden geregeld zwervende mannetjes aangetroffen. Het aantal exemplaren fluctueert sterk van jaar tot jaar.

Beschermde status: Niet beschermd

Welke problemen veroorzaakt de eikenprocessierups: Een processierups heeft wel 700.000 brandharen. Die haartjes zijn zo klein dat je ze niet kunt zien. De weerhaakjes op de brandharen veroorzaken kleine wondjes op je huid, op je ogen of in je luchtwegen. Als de haren breken, komt er een stof vrij. Je lichaam reageert op die stof: je huid wordt rood en er ontstaan bultjes. In je luchtwegen zwellen de slijmvliezen op. Het lijkt op een allergische reactie, maar dat is het niet echt omdat je lichaam geen afweerstoffen maakt. Heel soms ontwikkelen mensen een echte allergische reactie op de rupsen. De klachten ontstaan dan sneller en zijn veel heftiger.

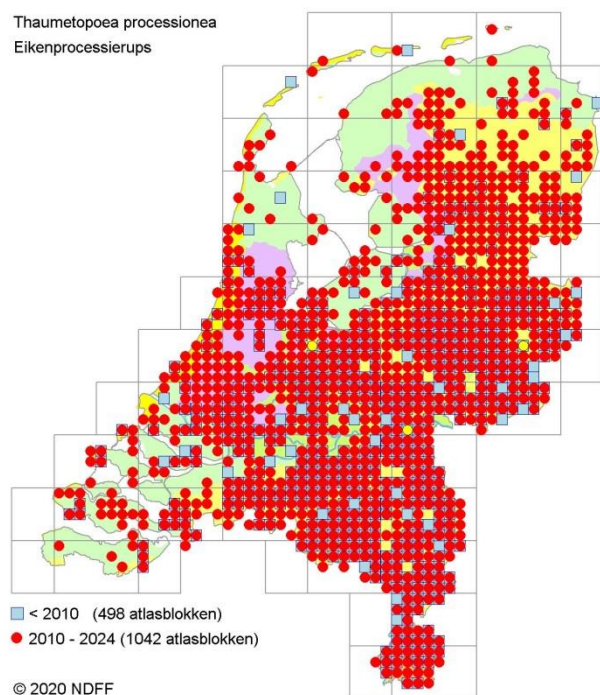
Bestrijding:

Om de verschillende instrumenten te onderscheiden, maakt het Kennisplatform gebruik van een typologie. De instrumenten voor het beheer en de bestrijding van de EPR vallen binnen een van deze drie categorieën:

- Natuurlijke beheersmaatregelen. Beïnvloeding van de habitat van de EPR vindt plaats via beheersmaatregelen die natuurlijke vijanden stimuleren, of zorgen voor meer variatie in het bomenbestand.
- Preventieve bestrijding. Het instrument is direct gericht tegen eitjes en jonge rupsen, om te voorkomen dat de rupsen zich ontwikkelen tot het stadium waarin ze brandharen krijgen.
- Curatieve bestrijding. Het instrument is direct gericht op het fixeren, isoleren en verwijderen van nesten en de rupsen met brandharen.

Daarnaast zijn er vier verschillende methoden/middelen voor bestrijding:

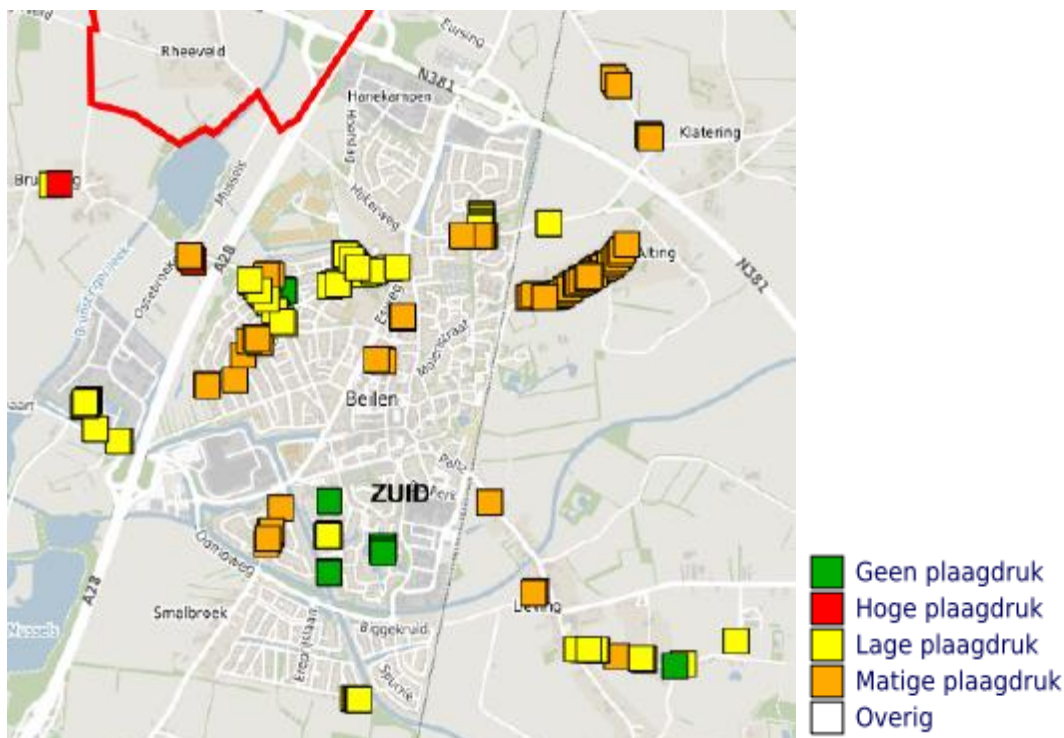
- Ecologische methoden. Het op ecologische leest beïnvloeden van de habitat van de EPR, zodat de omgeving minder geschikt is voor EPR, of meer geschikt is voor natuurlijke vijanden, zoals vogels en vleermuizen.
- Biologische middelen. Middelen samengesteld uit organismen of ander biologisch materiaal, zoals nematoden, bacteriële toxinen, larven van de gaasvlieg of lieveheersbeestjes om de rupsen te doden.

- Fysische, fysieke en mechanische methoden. Het opzuigen, inpakken en wegplukken van nesten of de behandeling van nesten, rupsen en brandharen met bijvoorbeeld heet water of stoom.
- Chemische middelen. Middelen samengesteld uit stoffen waarvan mogelijk een of meer als een bestrijdingsmiddel moeten worden beschouwd, zoals desinfecteermiddelen, feromoonstoffen, zeep, oplosmiddelen, bacteriële toxinen.

Aanwezigheid Midden-Drenthe:

Het gemeentelijk bomen bestand in Midden-Drenthe bestaat voor 70% uit eiken. De landschappelijke beplanting bestaat ook grotendeels uit eiken. Hierdoor is Midden-Drenthe een ideaal leefgebied voor de eikenprocessierups. Door middel van feromoonvallen monitort de gemeente de plaagdruk. Deze vallen hangen in alle dorpen. De eikenprocessievinder vinden we verspreid over de hele gemeente terug in deze vallen. Het aantal verwijderde nesten van de rupsen geeft ook een goed beeld.

Verspreiding nesten in Beilen 2020, te zien is dat de Esweg met succes preventief behandeld is.

Huidige werkwijze Midden-Drenthe:

Sinds 2008 is de gemeente Midden-Drenthe deelnemer van de noordelijke werkgroep eikenprocessierups. Hierin zijn alle Drentse, een aantal Groninger en Friese gemeenten, de provincie Drenthe en Groningen en diverse grote terreinbeheerders. De werkgroep komt 2 keer per jaar bij elkaar. De ontwikkelingen op gebied van plaagdruk, beleid en de mate van inzet worden hier besproken. Ook worden de resultaten van de monitoring gedeeld.

Monitoring

De plaagdruk in alle dorpen wordt gemonitord door feromoonvallen. Deze vallen hebben een lokstof voor mannelijke vlinders. De tellingen van het aantal vlinders geeft aan hoe groot de te verwachten plaagdruk is voor het jaar erop. Naast de feromoonvallen, worden ook alle meldingen van nesten digitaal vastgelegd. De opgeruimde nesten worden ook vastgelegd. Alle deze gegevens worden digitaal op een kaart vastgelegd in een speciaal beheerprogramma. Jaarlijks worden de gegevens en het seizoen geëvalueerd in een rapport.

Hiermee proberen wij iedere jaar de beheersing te optimaliseren. De bestrijding gebeurt preventief en achteraf.

Preventief bestrijden

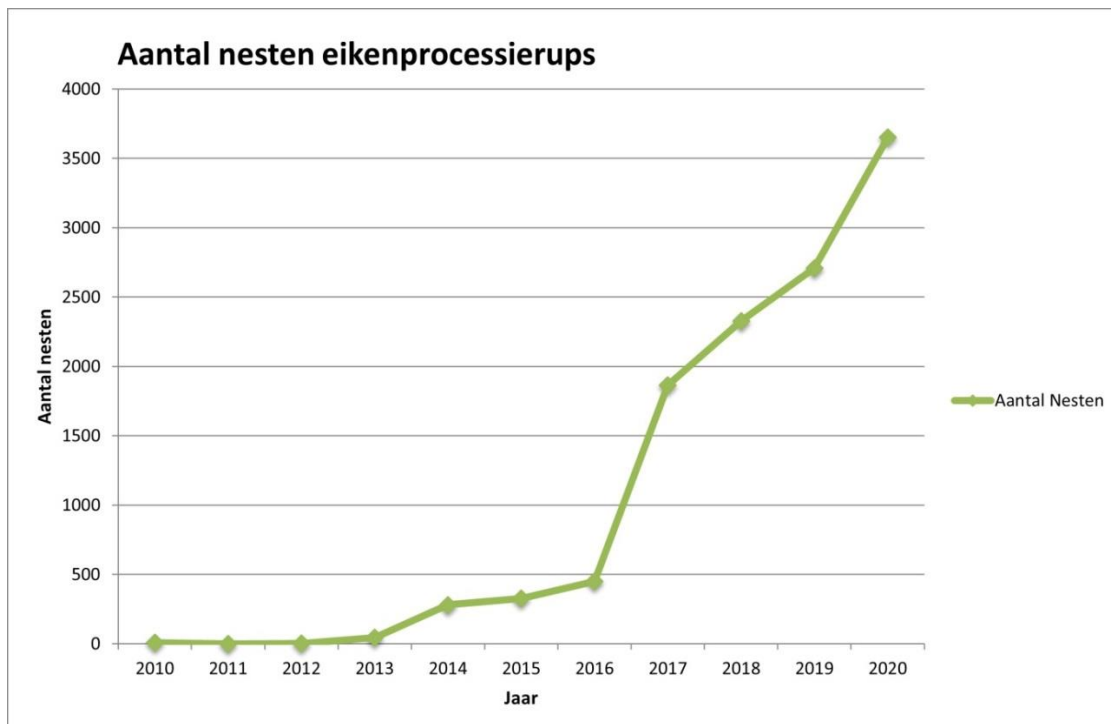
Al meerdere jaren spuiten wij een aantal locaties preventief. Dit gebeurt op een biologische manier. Hiervoor worden parasitaire aaltjes en een bacteriepreparaat gebruikt.

De locaties worden geselecteerd op basis van de plaagdruk van het jaar ervoor. In combinatie met druk openbare ruimten of de aanwezigheid van kwetsbare doelgroepen. Er zijn dit jaar ruim 30 locaties preventief behandeld. Voorbeelden hiervan zijn:

- Orvelte (in samenwerking met Het Drentse Landschap)
- Van Wezelplein en Hoofdstraat in Westerbork,
- Brink in Hijken,
- Esweg en Linthorst Homanweg Beilen
- Rondom basisscholen

Achteraf bestrijden

Dit betekent dat de nesten met rupsen worden opgeruimd. Op dit moment (2020) zijn er zoveel meldingen over eikenprocessierupsen(nesten) dat het niet haalbaar is om deze binnen een redelijk termijn op te ruimen omdat er niet voldoende gespecialiseerde mensen zijn. Doordat de piek in de overlast bijna overal tegelijk valt, zijn de bestrijders overbezet. Dat betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden. Locaties waar veel mensen langs komen hebben voorrang. Denkt u bijvoorbeeld aan scholen, drukke school-, woonwerkroutes, sportparken of een centrum van een dorp. Een druk fietspad midden in een dorp krijgt voorrang op een nest langs een ruilverkavelingweg. Een nest laag aan de stam krijg voorrang op nesten hoog in de boom. Alleen op erg drukke plaatsen worden nog waarschuwingslinten op gehangen. Juist door alle linten worden mensen erg bezorgd en voelen ze zich onveilig.

Toekomst

Het is niet mogelijk om de eikenprocessierups uit te roeien. Door de grote hoeveelheid eiken is Drenthe een paradijs voor deze rupsen. Het gemeentelijke bomenbestand in Midden-Drenthe bestaat voor 70% uit eiken bomen. Dit zijn er ruim 50.000 stuks. Het is dus haast onmogelijk om alle nesten te bestrijden, hierin zullen keuzes gemaakt moeten worden.

Sinds enkele jaren houden wij rekening met de eikenprocessierups door geen nieuwe eiken aan te planten, versterken we de diversiteit van bomen in het buiten gebied en vormen we gazon om in bloemrijk gras. De extra impulsen op het gebied van nestkastjes, bloemrijke bermen en een lespakket voor de lagere scholen hebben voor bewustzijn gezorgd bij onze inwoners.

Door het natuurvriendelijker inrichten van de openbare ruimte worden ideale omstandigheden geschapen voor de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups. Naast de gemeente hebben ook inwoners hier zelf ook invloed op door middel van het toepassen van eenvoudige maatregelen. Het ophangen van nestkastjes, het vergroening van versteende tuinen of het natuurvriendelijke beheren van de bermen voor hun huis.

Aantal meldingen Midden-Drenthe 2015-2020:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Meldingen**	10	4	33	42	141	78*

*Aanname dat het preventief behandelen op doorgaande wegen minder meldingen heeft opgeleverd.

**Dit zijn alleen de geregistreerde meldingen die via Midnet binnen gekomen zijn. Het aantal telefonische meldingen is niet bekend.

Beleidsscenario Basis: We bestrijden de eikenprocessierups preventief en actief in prioritaire gebieden binnen de bebouwde kom

Wat gaan we doen:

- We informeren en adviseren derden telefonisch en digitaal
- De gemeente wijst gebieden met eiken binnen de bebouwde kom aan die intensief gebruikt worden (Esweg, Van Wezelplein)
- De gemeente behandelt deze locaties preventief
- De gemeente verwijdert eventuele nesten van deze locaties

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Inventarisatie van de gebieden die als prioritair worden aangewezen
- Een externe partij om eiken in deze gebieden preventief te behandelen
- Een externe partij om eventuele aanwezige nesten te verwijderen

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Geschat wordt dat hiervoor € 100.000,- (met de huidige plaagdruk) voldoende is. Voor 2021, 2022 en 2023 wordt het structurele budget van €65.000,- incidenteel wordt aangevuld (In 2021: € 35.000; 2022: € 35.000 en 2023: €30.000,-).

Wat zijn de risico's:

- Hinder en overlast in het buitengebied

Beleidsscenario Basis +: We bestrijden de eikenprocessierups preventief en actief in gebieden beschreven in beleidsscenario Basis plus de hoofdroutes in het buitengebied

Wat gaan we doen:

- Uitvoeren beleidsscenario Basis
- De hoofdroutes in kaart brengen (strooiroutes)
- Specifiek aandacht voor hoofdroutes met fietsroutes

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Inventarisatie van de hoofdroutes met fietspaden en eiken
- Een externe partij om eiken in deze gebieden preventief te behandelen
- Een externe partij om eventuele aanwezige nesten te verwijderen

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten scenario Basis €65.000,- (bestaande budget) + het begroting 2021 incidenteel ter beschikking gesteld budget In 2021: € 35.000; 2022: € 35.000 en 2023: € 30.000 (na 2024 is er een tekort voor de basis)
- Kosten scenario Basis + € 50.000,- extra structureel

Wat zijn de risico's:

- Het preventief behandelen van de eikenbomen tegen eikenprocessierups kan negatieve gevolgen hebben voor andere insecten die in en rond de bomen aanwezig zijn. Vooral in het buitengebied is veel geïnvesteerd in meer biodiversiteit door een aangepast maaibeheer en het inzaaien van bloemrijke bermen.

Beleidsscenario Basis ++: We bestrijden de eikenprocessierups preventief en actief in gebieden beschreven in beleidsscenario Basis, en bij derden zoals: Scholen, dorpshuizen, kerken, (geprivatiseerde) sportverenigingen, volkstuinen en bij evenementen zoals bijvoorbeeld de fietsvierdaagse en de survivalrun

Wat gaan we doen:

- Uitvoeren beleidsscenario Basis
- Inventariseren welke organisaties mogelijk te maken hebben met de eikenprocessierups
- Inventariseren welke evenementen mogelijk te maken hebben met de eikenprocessierups

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Een inventarisatie van organisaties en evenementen die te maken hebben met de eikenprocessierups
- Een externe partij om eiken in deze gebieden preventief te behandelen
- Een externe partij om eventuele aanwezige nesten te verwijderen

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten scenario Basis € 100.000,-
- Kosten scenario Basis ++ P.m. (De kosten zijn pas te bepalen na de inventarisatie)

Wat zijn de risico's:

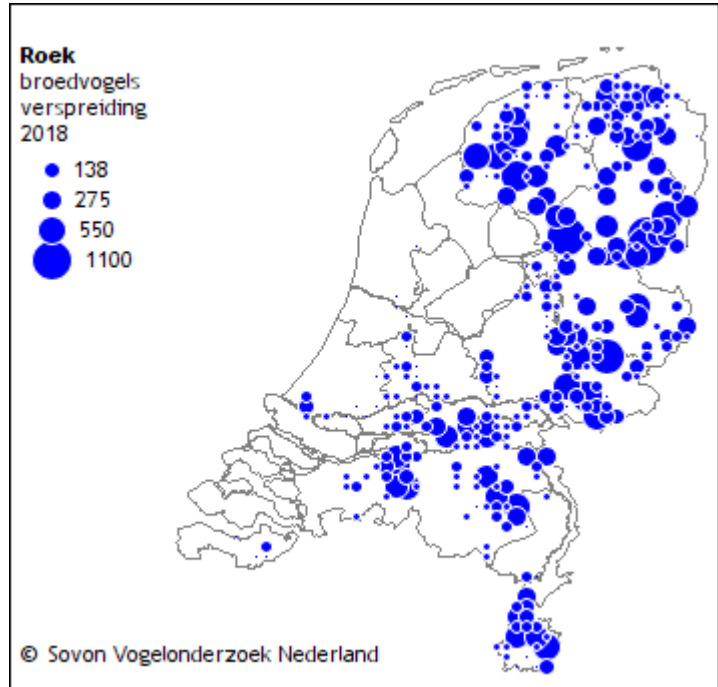
- Te weinig professionals om al het werk uit te kunnen voeren.

- Het preventief behandelen van de eikenbomen tegen eikenprocessierups kan negatieve gevolgen hebben voor andere insecten die in en rond de bomen aanwezig zijn. Vooral in het buitengebied is veel geïnvesteerd in meer biodiversiteit door een aangepast maaibeheer en het inzaaien van bloemrijke bermen.
- Na 2023 te weinig budget om de beheersing op basis niveau uit te kunnen voeren.

3.2 Roeken

Latijnse naam: *Corvus frugilegus*

Verspreiding en trends: Vanaf ongeveer 2000 nemen de aantallen licht af, deels als gevolg van verstoring in verband met overlast en vermeende schade. Door verstoring neigen voorheen grote kolonies ertoe zich over meerdere locaties te verspreiden. De bijna 900 kolonies bestaan meestal uit enkele tientallen tot een honderdtal nesten, de grootste tellen rond 1000 nesten. Zo'n 80% van de Roeken broedt in Gelderland, Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Friesland. Vestigingen in het westen van het land, in het verleden niet ongewoon, zijn momenteel schaars maar nemen weer toe.

Beschermde status: De Roek is beschermd op grond van de Europese Vogelrichtlijn en de Wet natuurbescherming. Voor deze soort zijn in Nederland geen Natura 2000-gebieden aangewezen. De Staat van Instandhouding van de Roek als broedvogel in Nederland is matig ongunstig.

Welke problemen veroorzaken roeken:

Volksgezondheid: Overlast door broedende kolonies: geluidsoverlast en vervuiling door vogelpoep.

Bestrijding: De roek is een beschermde soort en mag niet zomaar bestreden worden. Wanneer er sprake is van een zwaar wegend openbaar belang (volksgezondheid, veiligheid) zijn er mogelijkheden om een populatie te verjagen. Hiervoor moet een ontheffing aangevraagd worden bij de provincie Drenthe.

De gemeente Midden-Drenthe heeft een ontheffing voor de Roekenkolonie bij de Koepelkerk in Smilde. Deze ontheffing is verleend op basis van een roekenbeschermingsplan en is geldig tot en met 31 december 2021.

De gemeente heeft een ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in:

- *artikel 10 van de Flora- en faunawet voor het opzettelijk verontrusten van roeken*
- *artikel 11 van de Flora- en faunawet voor het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen en verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van roeken;*
- *artikel 13 lid 1, van de Flora en Faunawet voor het onder zich hebben en vervoeren van nesten van de roek.*

Aanwezigheid Midden-Drenthe:

Er zijn 2 grotere kolonies roeken bekend in de gemeente. De bekendste en de grootste kolonie broedt rond om de Koepelkerk in Smilde. Deze kolonie zit al meer dan 70 jaar op deze plek. In 2020 broeden hier 185 koppels. Dit is aanzienlijk minder dan de piek in 2012 van 365 broedende koppels.

In Beilen broedt er een middelgrote groep aan de Grote Drift, aan de rand van Beilen West. Hier broeden tussen de 100 en 120 koppels

Daarnaast zijn er enkele kleiner broedkolonies in wisselde groottes:

- Bovensmilde Brink Baru 10 a 15 koppels
- Hoogersmilde op wisselde locaties 10 a 15 koppels
- Hooghalen Stengelingsstraat 5 a 10 koppels

Huidige werkwijze Midden-Drenthe:

De roekenkolonie in Smilde wordt jaarlijks gemonitord. De locatie en het aantal nesten (=koppels) wordt vastgelegd. Voor deze roekenkolonie is een roekenbeheerplan vastgesteld en een ontheffing aangevraagd om de vogels te weren van ongewenste locaties. De beheerlocatie is het park achter de Koepelkerk. Rondom de kerk is een gedoogzone. De hoge oude bomen zijn een ideale broedlocaties voor roeken. Hier is destijds met de werkgroep Roeken voor gekozen omdat er in het dorp en directe omgeving geen gelijkwaardige broedlocaties zijn. Het duurzaam en diervriendelijk verplaatsen is dan een zeer moeilijk en langdurige opgave. De meeste overlast wordt gemeld in de broedperiode. Op dat moment zijn alle vogels beschermd en kunnen er geen maatregelen worden getroffen.

De overige locaties zijn in beeld maar worden niet actief gemonitord. Er zijn weinig meldingen. Wel mag men er vanuit gaan dat aanwonenden het geluid en de ontlasting hinderlijk vinden. Om roeken op andere locaties te beheren moet een ontheffing worden aangevraagd op basis van een gemeente breed roekenbeheerplan.

Aantal meldingen Midden-Drenthe 2015-2020:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Meldingen**	2	6	1	2	2	2*

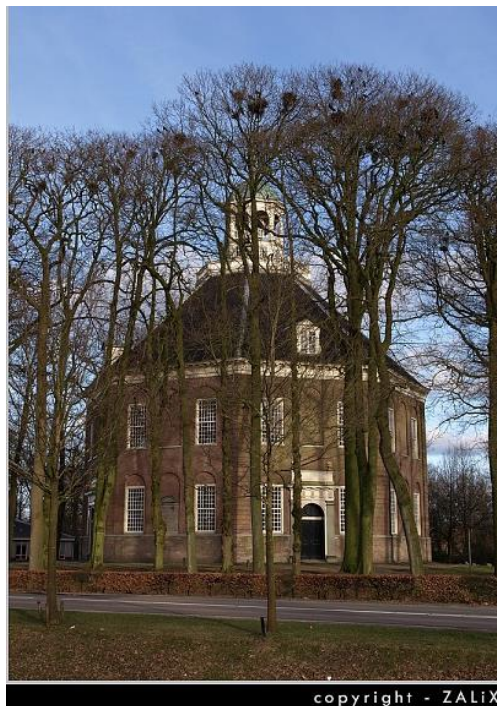
*Inclusief een handtekeningenlijst met +/-70 handtekeningen uit Smilde

**Dit zijn alleen de geregistreerde meldingen die via Midnet binnen gekomen zijn. Het aantal telefonische meldingen is niet bekend.

Beleidsscenario Basis: We accepteren de huidige overlast van een roekenkolonie zolang de mate van overlast acceptabel is

Wat gaan we doen:

- We informeren en adviseren derden telefonisch en digitaal
- We inventariseren en monitoren de roekenkolonies en de mate van overlast

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Inzet beleidsmedewerker en medewerkers buitendienst

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten beleidsscenario Basis: Geen extra middelen, past binnen bestaande formatie

Wat zijn de risico's:

- Er kan een discussie ontstaan over welke mate van overlast acceptabel is en welke niet. Door een kleine groep vogels dicht bij een woning kan door een aanwonende als erg veel hinder worden ervaren.

Beleidendsscenario Basis +: Bij onaanvaardbare overlast gaan we samen met een ecooloog kijken naar mogelijkheden om deze overlast te beperken.

Wat gaan we doen:

- Uitvoeren beleidsscenario Basis
- Samen met een ecooloog een gemeente breed roekenbeschermingsplan opstellen en uitvoeren

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Externe expertise: ecooloog

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten beleidsscenario Basis € 0,00
- Kosten beleidsscenario Basis + € 50.000,-

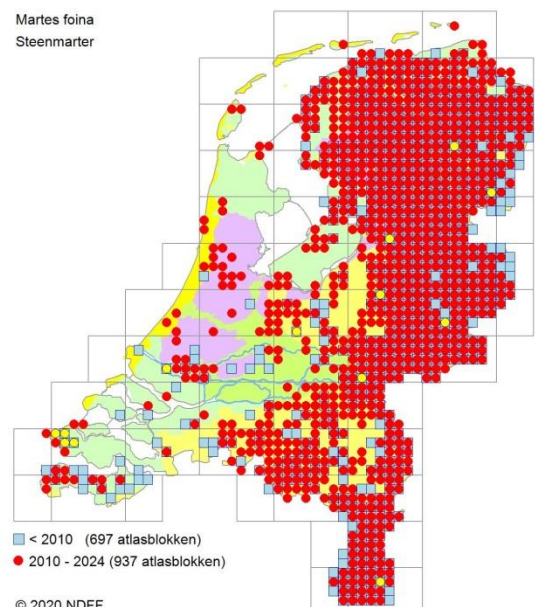
Wat zijn de risico's:

- Een roeken kolonie is moeilijk te sturen. De kolonie of individuen gaan mogelijk niet naar de plek waar je ze wil hebben. Het risico is dat je het probleem verplaatst
- Het verplaatsen van een roekenkolonie duurt meerdere jaren. Roeken zijn zeer honkvast, er zijn niet altijd geschikte alternatieven op een reële afstand waar ze naartoe verplaatst kunnen worden.
- Er is geen garantie dat je aan de hand van het opgestelde roekenbeschermingsplan ook daadwerkelijk een ontheffing krijgt. Vanwege afname van de soort moet een nieuw roekenbeheerplan worden opgesteld voor de gehele gemeente in plaats van een enkele locatie.

3.3 Steenmarters

Latijnse naam: Martes foina

Verspreiding en trends: Het verspreidingsgebied van de steenmarter omvat een groot deel van Europa. In IJsland, Groot-Brittannië en Ierland, Noorwegen, Zweden, Finland en het noorden van Rusland komt hij niet voor. In Nederland kwam de steenmarter vroeger bijna overal voor. In het begin van de tweede helft van de vorige eeuw was het areaal van de steenmarter teruggedrongen tot oostelijk Nederland en Zuid-

Limburg, maar de laatste decennia is zijn areaal weer sterk uitgebreid. Anno 2010 ontbreekt de soort alleen nog in het gebied van de Grote Rivieren, Utrecht, Noord- en Zuid-Holland, al zijn er waarnemingen uit Rotterdam en de Zeeuwse Eilanden, behalve Zeeuws Vlaanderen waar de soort wel voorkomt.

Beschermde status: wettelijk beschermd. De wet natuurbescherming bepaalt dat u steenmarters niet mag vangen of doden, zelfs niet als ze schade veroorzaken. Ook de verblijfplaatsen van de steenmarter zijn bij wet beschermd.

Welke problemen veroorzaken steenmarters: In de meeste gevallen merken mensen weinig of niets van de aanwezigheid van een steenmarter in de omgeving. Als er overlast ontstaat dan is dit meestal doordat een steenmarter in huis, in een auto, in een kippenhok of volière komt.

In huis: Geluidsoverlast, stankoverlast, schade aan isolatiemateriaal of kabels en leidingen. Dit kan voorkomen worden door het huis niet toegankelijk te maken voor steenmarters en eventuele openingen af te sluiten (voordat een steenmarter zich vestigt).

In een auto: Schade aan kabels. Leidingen of isolatie materiaal in het motorcompartiment van auto's.

In een kippenhok of volière: Steenmarters eten jonge vogels of eieren. Schade kan voorkomen worden door deze ruimtes goed af te sluiten.

Bestrijding: De steenmarter is een beschermde soort en mag niet zomaar bestreden worden. Wanneer er sprake is van een zwaar wegend openbaar belang (volksgezondheid, veiligheid) zijn er mogelijkheden om een populatie te verjagen. Hiervoor moet een ontheffing aangevraagd worden bij de provincie Drenthe.

Aanwezigheid Midden-Drenthe:

De steenmarter is aanwezig in de gehele gemeente Midden-Drenthe.

Huidige werkwijze Midden-Drenthe:

Er wordt telefonisch, maar ook aan huis geadviseerd over weringsmaatregelen. Door goede weringsmaatregelen in huis, auto of dierenverblijf kan schade of hinder tegenwoordig goed worden voorkomen. Op basis van een steenmarterbeheerplan en een ontheffing mag de gemeente tot juni 2022 steenmarters vangen en elders uitzetten. Van de ontheffing wordt weinig tot geen gebruik gemaakt. Door het grote territorium en de bewegelijkheid van de steenmarter is de kans erg klein dat er een marter wordt gevangen. Een enkele keer wordt de vangkooi geplaatst om de bewoner gerust te stellen. De meldingen betreffen vaak overlast onder het dak van het huis, schade aan autokabels of een schade in een kippenhok.

Aantal meldingen Midden-Drenthe 2015-2020:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Meldingen*	8	11	12	3	8	4

*Dit zijn alleen de geregistreerde meldingen die via Midnet binnen gekomen zijn. Het aantal telefonische meldingen is niet bekend.

Beleidsscenario Basis: We adviseren en informeren telefonisch en digitaal over de steenmarter en het voorkomen van overlast

Wat gaan we doen:

- We informeren en adviseren derden telefonisch en digitaal

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Inzet ongediertebestrijder gemeente

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten beleidsscenario Basis: Geen extra middelen, past binnen bestaande formatie

Wat zijn de risico's:

- N.v.t.

Beleidsscenario Basis +: We schrijven een steenmarterbeheersplan en vragen een ontheffing aan voor het vangen en uitplaatsen van steenmarters

Wat gaan we doen:

- Uitvoeren beleidsscenario Basis
- Een steenmarterbeheersplan schrijven (Q1 2022)
- Een ontheffing aanvragen voor het vangen en uitplaatsen van steenmarters

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Steenmarterbeheersplan
- Inzet ongediertebestrijder
- Materialen / opleiding ongediertebestrijder

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten scenario Basis € 0,-
- Kosten scenario Basis + € 2.500,- incidenteel

Wat zijn de risico's:

- Steenmarters zijn mobiel en hebben een groot leefgebied. Het risico is dat je het probleem verplaatst
- Er is geen garantie dat je aan de hand van het opgestelde steenmarterbeheersplan ook daadwerkelijk een ontheffing krijgt

3.4 Ongediertebestrijding

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid wanneer het gaat over de preventie en bestrijding van ongedierte. Hierbij moet gedacht worden aan situaties die gevaarlijk zijn voor de volksgezondheid. Ongedierte in openbaar gebied dat overlast voor derden veroorzaakt moet door gemeente worden opgelost.

Bij gevaar voor de volksgezondheid of overlast verzaakt door derden kan de gemeente die partij adviseren of verplichten de situatie op te lossen. Dit betekent niet dat de gemeente actief bij derden de ongedierte moeten bestrijden. Inwoners hebben een eigen verantwoordelijkheid voor hun eigen woning of erf. Huurders kunnen zich wenden tot de

verhuurder. De taak van de gemeente bestaat uit het toezien op naleving van voorschriften uit de Woningwet en Bouwbesluit. Hierin staan voorschriften hoe ongedierte in een bouwwerk, open erf of terrein wordt voorkomen. De gemeente heeft de taak toe te zien op naleving van deze voorschriften. Wanneer een eigenaar zelf geen actie onderneemt kan de gemeente handhaven.

De gemeente is niet verplicht om een ongediertebestrijder in dienst te hebben. Wel is het handig om de kennis in huis te hebben om inwoners te adviseren of door te verwijzen. Hiermee worden overlast en ongezonde situaties voorkomen.

Huidige werkwijze en formatie:

De ongediertebestrijder van de gemeente geeft telefonisch advies. Hij geeft weringsadviezen om de overlast te verminderen of op te lossen. Bij problemen op eigen terrein, zoals muizen, mieren, ratten, wespen, worden inwoners door verwezen naar professionele plaagdierbestrijders. Een enkele keer worden er ook aan huis weringsadviezen gegeven. Hierbij gaat het meestal om melding van een vermoeden van een steenmarter of ratten. In de openbare ruimte worden hinderlijke wespennesten, mollen en ratten bestreden. Met deze werkzaamheden is de ongediertebestrijder 10 a 15 uur per week bezig. Soms zijn er bijzondere vragen: advies bij een lokale vliegenplaag of hoe om te gaan met vleermuizen in huis. In bijzondere gevallen vragen wij advies aan het KAD (Kennis- en Adviescentrum Dierplagen). Zijn adviseren en kunnen bijzondere plaagdieren determineren.

Aantal meldingen Midden-Drenthe 2015-2020:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Meldingen*	30	43	28	24	31	22

*Dit zijn alleen de geregistreerde meldingen die via Midnet binnen gekomen zijn. Het aantal telefonische meldingen is niet bekend.

Beleidsscenario Basis: We adviseren derden telefonisch en digitaal over ongediertebestrijding

Wat gaan we doen:

- We informeren en adviseren derden telefonisch en digitaal

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Inzet ongediertebestrijder gemeente

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- € 0,- (past binnen bestaande formatie 0,2 fte)

Wat zijn de risico's:

- N.v.t.

Beleidsscenario Basis +: We adviseren derden ter plaatse over ongediertebestrijding

Wat gaan we doen:

- Uitvoeren beleidsscenario Basis
- Naast telefonische en digitale informatie gaat de ongedierte bestrijder van de gemeente op locatie kijken om advies te geven

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Extra inzet ongediertebestrijder gemeente

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- € 0,- (past binnen bestaande formatie 0,3 fte)

Wat zijn de risico's:

- Het kan zijn dat je als gemeente gaat concurreren met marktpartijen die ongedierte bestrijden en daarover adviseren

4. Flora

4.1 Japanse duizendknoop

Latijnse naam: *Fallopia japonica*, *F. sachalinensis* en *F. x bohémica*

Herkomst: Oost Azië

Introductie in Nederland: Vanaf 1848 als sierplant verkocht door een kwekerij in Leiden. De soort is in 1886 voor het eerst verwilderd aangetroffen. De soort is zich pas na 1950 op grote schaal gaan verwilderen.

Verspreidingsmethode in Nederland: De Japanse duizendknoop verspreid zich makkelijk. Zelfs de kleinste delen van de plant, bijvoorbeeld stukken van de wortel die soms in de grond kunnen achterblijven, zijn al voldoende om de plantensoort te verspreiden, zodat ze zich op nieuwe plekken kan vestigen. Delen van de wortel worden verplaatst door grondtransport, het dumpen van tuinafval, het verspreiden van maaisel of via stromend water.

Staat de invasieve exoot op de Europese Unielijst: Nee. De Europese commissie laat momenteel een risicobeoordeling voor de Japanse duizendknoop opstellen. Dat leidt mogelijk tot plaatsing op de lijst.

Welke problemen veroorzaakt de Japanse duizendknoop:

Biodiversiteit: De soort breidt zich heel sterk uit en verdringt daarbij de inheems plantensoorten. Door het vroege uitlopen, de snelle lengtegroei en de vorming van een nagenoeg gesloten bladerdek wordt de overige vegetatie geheel overgroeid en op den duur verdrongen.

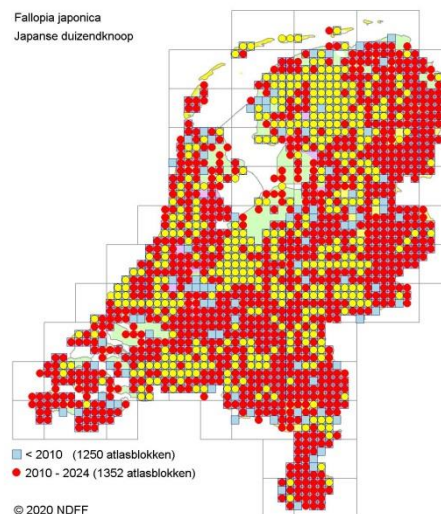
Economische schade: De Japanse duizendknoop kan, door de grote groeikracht van de wortelstokken, grote schade veroorzaken. Het kan schade veroorzaken aan bijvoorbeeld wegverhardingen, rioleringen en funderingen. Het kan ook de stabiliteit van dijken en taluds aantasten door de grasvegetatie die de grond vastlegt te verdringen.

Bestrijding: Bestrijden van de soort is noodzakelijk en kan eigenlijk alleen door de planten met wortelstok en al uit te graven, waarbij je erop moet letten dat geen enkel deeltje hoe klein ook achterblijft. De Japanse duizendknoop mag nog met glyfosaat worden bestreden. Er worden verschillende manieren onderzocht om verspreiding tegen te gaan. Intensief maaien, afdekken met gronddoek, handmatig uittrekken, verbranden, gebruik van pesticiden, begrazing door schapen of varkens, elektrocuteren, heet water, de inzet van concurrerende beplanting of de inzet van biologische bestrijders zoals schimmels of bladvlooiën.

Aanwezigheid Midden-Drenthe:

De Japanse duizendknoop is verspreid in de gehele gemeente. Bekende locaties zijn:

- Taluds van kanalen en sloten
- Geluidswal Beilen zijde A28
- Bermen en bosschages grenzend aan het spoor
- In woonwijken: vaak grenzend aan tuinen of “composthopen” in plantsoen
- Locaties waar in het verleden grondverplaatsingen zijn uitgevoerd

Huidige werkwijze Midden-Drenthe:

Vooruit lopend op nieuwe wet- en regelgeving hebben we de bekende locaties van de Japanse duizendknoop in kaart gebracht (Bijlage 2). Deze locaties worden met een toegelaten bestrijdingsmiddel meerdere keren in een groeiseizoen behandeld. Dit geeft een redelijk resultaat. Locaties vlakbij watergangen mogen niet behandeld worden. Bij het maaien van bermen worden de plekken met Japanse duizendknoop niet meegemaaid. Deze worden afzonderlijk gemaaid en afgevoerd. De stelen worden aangestipt met een bestrijdingsmiddel. Daarnaast zijn er lastige situaties waarbij overleg nodig is met meerdere terreineigenaren om een succesvolle bestrijding uit te voeren.

Aantal meldingen Midden-Drenthe 2015-2020:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Meldingen*	0	0	3	9	3	4

*Dit zijn alleen de geregistreerde meldingen die via Midnet binnen gekomen zijn. Het aantal telefonische meldingen is niet bekend.

Beleidsscenario Basis: Voorkomen van verdere verspreiding Japanse duizendknoop (Beheersen)

Wat gaan we doen:

- We informeren en adviseren derden telefonisch en digitaal
- Inventariseren en in kaart brengen groeilocaties
- Duidelijke afspraken met aannemers te maken over de werkwijze Japanse duizendknoop in bestekken en opdrachten (werkprotocol)

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Inventarisatie (buitendienst) met inzet medewerkers Gis
- Opstellen werkprotocol

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten scenario Basis: € 0,- Geen extra middelen, past binnen bestaande formatie

Wat zijn de risico's:

- De groeilocaties moeten constant geïnventariseerd en actueel worden gehouden

Beleidsscenario Basis +: Actief bestrijden Japanse duizendknoop op kansrijke locaties (beheersen + plaatselijk uitroeien)

Wat gaan we doen:

- Beleidsscenario Basis uit voeren
- De geïnventariseerde locaties analyseren en categoriseren
- Japanse duizendknoop op kansrijke locaties actief bestrijden
- Protocollen op te stellen voor de bestrijding van de Japanse duizendknoop

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Analyse geïnventariseerde locaties
- Beoordelingscriteria opstellen voor de locaties
- Protocollen opstellen voor bestrijding en implementeren
- Inzet personeel en middelen voor bestrijding

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten scenario Basis: € 0,-
- Kosten scenario Basis +: € 10.000,-

Wat zijn de risico's:

- Japanse duizendknoop mag op dit moment nog chemisch bestreden worden. Er is een kans dat dit verboden gaat worden en dat de kosten door het gebruik van alternatieve bestrijdingsmethoden oplopen
- Op veel locaties is het een gezamenlijk probleem, de plant wandelt uitbundig over perceelgrenzen heen: gemeente, Waterschappen, Prorail, Rijkswaterstaat, particulier. Dit maakt het lastig om samen een plan van aanpak te maken.

Beleidsscenario Basis ++: Actief bestrijden Japanse duizendknoop (streven naar uitroeien)**Wat gaan we doen:**

We gaan de Japanse duizendknoop actief bestrijden door:

- Beleidsscenario Basis uit voeren
- Gezamenlijk met aanliggende grondeigenaren de Japanse duizendknoop bestrijden

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Actief de samenwerking zoeken met aanliggende grondeigenaren om gezamenlijk Japanse duizendknoop te bestrijden

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten scenario Basis: € 0,-
- Kosten scenario Basis ++: € 30.000,-

Wat zijn de risico's:

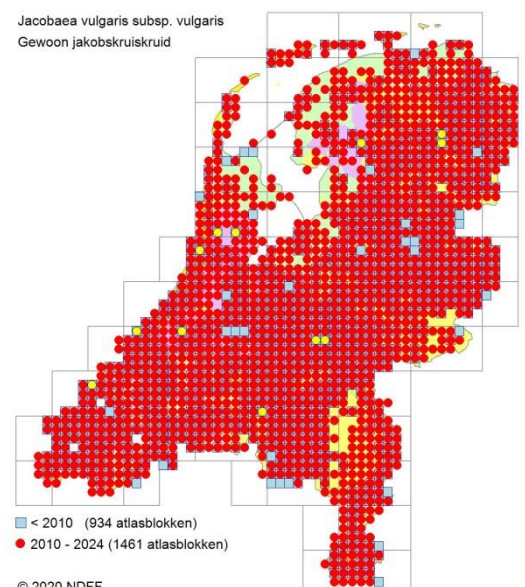
- Japanse duizendknoop mag op dit moment nog chemisch bestreden worden. Er is een kans dat dit verboden gaat worden en dat de kosten door het gebruik van alternatieve bestrijdingsmethoden oplopen
- Op veel locaties is het een gezamenlijk probleem, de plant wandelt uitbundig over perceelgrenzen heen: gemeente, Waterschappen, Prorail, Rijkswaterstaat, particulier. Dit maakt het lastig om samen een plan van aanpak te maken.

4.2 Jakobs kruiskruid

Latijnse naam: *Jacobaea vulgaris*

Herkomst: Inheems in Nederland. Jakobs kruiskruid heeft van oorsprong een verspreiding gekend over vrijwel heel Europa en Azië met uitzondering van het Verre Oosten. Via de ontdekkingstochten in de zestiende en zeventiende eeuw is ze door de mens verspreid naar andere werelddelen, als Australië, Noord- en Zuid-Amerika en ook in Zuid-Afrika. Ze vormt daar een plaag.

Verspreidingsmethode in Nederland: De zaden, nootjes, hebben vruchtpluis of pappus, waardoor ze gemakkelijk met de wind worden verplaatst en zo een nieuwe groeiplaats kunnen bereiken. Het zaad kiemt in het

najaar. Dan valt er vaak veel neerslag en kan de kiemplant snel uitgroeien en een tamelijk groot wortelstelsel vormen. Na een of meer winters overleefd te hebben als rozet, groeit de plant uit en gaat bloeien.

Welke problemen veroorzaakt Jacobskruiskruid: Economisch: Jacobskruiskruid bevat alkaloiden. Deze kunnen giftig zijn voor vee. De meeste dieren mijden de plant maar wanneer dit gewas terecht komt in hooi- of kuilvoer herkent vee de plant niet meer en eten het voer op. Anders dan de meeste andere giftige planten behoudt het Jacobskruiskruid zijn giftige werking na droging. Vooral paarden en koeien zijn gevoelig voor de plant.

Meerwaarde Jacobskruiskruid: Biodiversiteit: Sommige insectensoorten zijn afhankelijk van alkaloiden voor de stofwisseling. Een aantal insectensoorten zetten bij voorkeur hun eieren af op de plant. Hun larven voeden zich dan met blad van Jakobskruiskruid.

Bestrijding: planten voordat ze uitgebloeid zijn handmatig verwijderen (Ooststellingwerf) .

Aanwezigheid Midden-Drenthe:

Het jacobskruiskruid is wijd verspreid in de gehele gemeente. Het komt voor in bermen, taluds, braakliggende terreinen, verwaarloosd grasland, plantsoenen en particuliere tuinen. Vooral als de ondergrond geroerd geweest; machinaal door maaien of sloot schonen of intensief beweidt door vee. De ervaring leert dat de plant zich lokaal sterk vermeerderd, om daarna in enkele jaren af te nemen tot enkele planten.

Huidige werkwijze Midden-Drenthe:

In de plantsoenen wordt de plant geschoffeld of uitgetrokken. In buitengebied wordt een enkele locatie een keer een extra gemaaid.

Aantal meldingen Midden-Drenthe 2015-2020:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Meldingen*	2	6	2	0	1	3

*Dit zijn alleen de geregistreerde meldingen die via Midnet binnen gekomen zijn. Het aantal telefonische meldingen is niet bekend.

Beleidsscenario Basis: Niets doen aan Jacobskruiskruid

Wat gaan we doen:

We gaan niets doen. Er is geen wettelijke taak voor de gemeente om Jacobskruiskruid actief te bestrijden.

Wat hebben we daarvoor nodig:

- N.v.t.

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- N.v.t.

Wat zijn de risico's:

- Dat Jacobskruiskruid zich verder verspreid

Beleidsscenario Basis +: Informeren en adviseren derden over Jacobskruiskruid en lokaal maaien op locaties met ernstige overlast

Wat gaan we doen:

We gaan derden informeren en adviseren over Jacobskruiskruid door:

- We informeren en adviseren derden telefonisch en digitaal
- Melders adviseren zelf actie te ondernemen om Jacobskruiskruid te maaien of verwijderen. Ook uit gemeentelijke bermen

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Inzet beleidsmedewerker en medewerkers buitendienst
- Inzet 1 week extra maaizuig combinatie met medewerker

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten scenario Basis +: € 6000,- structureel

Wat zijn de risico's:

- Dat Jacobskruiskruid zich verder verspreid
- Dat er lokaal door derden gemaaid gaat worden tegen het gemeentelijke beleid in. Maaisel kan blijven liggen terwijl de gemeente maait en afvoert ter vershraling van de berm. Het zou ook kunnen gebeuren dat derden ingezaaide bloemrijke bermen gaan maaien als daar Jacobskruiskruid voorkomt.

Beleidsscenario Basis ++: Actief bestrijden Jacobskruiskruid in Midden-Drenthe

Wat gaan we doen:

De gemeente gaat Jacobskruiskruid in heel Midden-Drenthe actief bestrijden door:

- Beleid op te stellen voor het structureel bestrijden van Jacobskruiskruid
- Contact op nemen met andere grondeigenaren over de bestrijding van Jacobskruiskruid

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Beleid voor bestrijding Jacobskruiskruid (binnendienst)
- Extra inzet beleidsmedewerker en medewerkers buitendienst
- Extra inzet machines

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten scenario Basis ++: € 30.000,- tot € 40.000,- structureel

Wat zijn de risico's:

- Zolang andere grondeigenaren in en rond Midden-Drenthe niet actief inzetten op de bestrijding van Jacobskruiskruid leidt actieve bestrijding niet tot het uitroeien van Jacobskruiskruid. Bestrijding is dan niet effectief en moet jaarlijks opnieuw gebeuren.
- Extra bestrijden door maaien tast de biodiversiteit van bermen aan en is schadelijk voor het insectenleven (Midden-Drenthe doet mee aan de Boerenlandvlinders)

4.3 Reuzenberenklauw

Latijnse naam: *Heracleum mantegazzianum*

Herkomst: Westelijke deel van de Kaukasus in Zuidwest-Azië

Introductie in Nederland: De plant is in de 19de eeuw in Europa geïntroduceerd als sierplant en daarna verwilderd. De eerste waarneming in de natuur was in 1900.

Verspreidingsmethode in Nederland: De zaden verspreiden zich op natuurlijke wijze via de wind en water. Daarnaast verspreiden zaden zich via het transport van grond. Het zaad blijft jarenlang (tot wel 10 jaar) kiemkrachtig.

Staat de invasieve exoot op de Europese

Unielijst: De reuzenberenklauw staat sinds augustus 2017 op de lijst. De plant mag niet worden verhandeld. Voor EU lidstaten geldt de plicht om populaties in de natuur op te sporen en te verwijderen of zodanig te beheren om verspreiding en schade zo veel mogelijk te voorkomen.

Welke problemen veroorzaakt de reuzenberenklauw:

Volksgezondheid: Het sap van de reuzenberenklauw bevat furocoumarinen die bij mensen en bepaalde dieren kunnen leiden tot ernstige brandwonden wanneer het met de huid in aanraking komt.

Biodiversiteit: De reuzenberenklauw kan door zijn groeiwijze dichte vegetaties vormen waarbij andere planten verdrongen worden.

Economische schade: Wanneer de reuzenberenklauw afsterft in de winter kan er erosie optreden op dijken of taluds omdat er dan geen vegetatie meer is om de grond vast te houden.

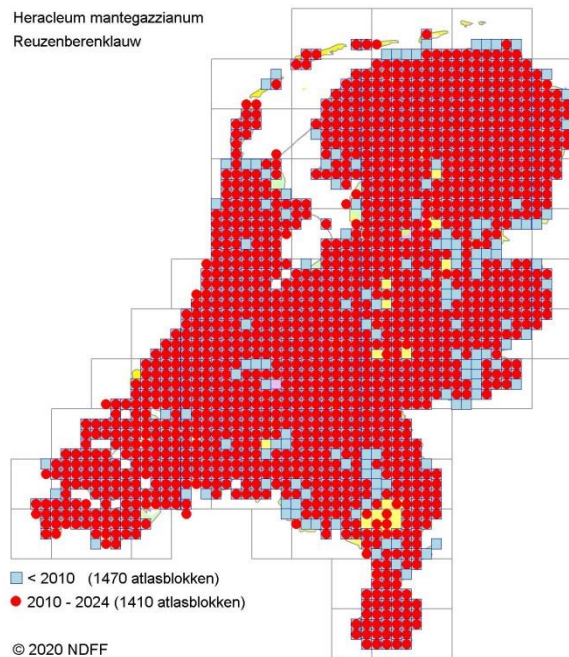
Bestrijding: Binnen Nederland zijn de provincies verantwoordelijk voor het opstellen van een plan van aanpak voor het bestrijden van de reuzenberenklauw. De reuzenberenklauw mag sinds april 2020 niet meer chemisch bestreden worden. De reuzeberenklauw kan bestreden worden door een frequent maaibeheer, elektrochemische methoden en een speciaal ontwikkelde grondboor.

Aanwezigheid Midden-Drenthe:

De berenklauw is bekend door de gehele gemeente. Komt plaatselijk voor in taluds van sloten en braakliggende terreinen. Bekende grote locaties zijn de geluidswal achter de Schapendrift en de geluidswal bij het evenementen terrein in Beilen.

Huidige werkwijze Midden-Drenthe:

Vooruit lopend op nieuwe wet- en regelgeving hebben we de bekende locaties van de berenklauw in kaart gebracht. Tijdens reguliere groenonderhoudswerkzaamheden in het plantsoenen wordt de berenklauw verwijderd. Berenklauw bij speelterreinen of fiets- of wandelpaden wordt verwijderd of gemaaid voor de zaadzetting. De berenklauw bij het evenemententerrein wordt gemaaid voor de bloei om zaadzetting te voorkomen. Het talud

van de geluidswal achter de Schapendrift in slecht bereikbaar. De planten kunnen daar weinig kwaad en worden gedoogd.

Aantal meldingen Midden-Drenthe 2015-2020:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Meldingen*	3	3	11	4	3	3

*Dit zijn alleen de geregistreerde meldingen die via Midnet binnen gekomen zijn. Het aantal telefonische meldingen is niet bekend.

Beleidsscenario Basis: Voorkomen van verdere verspreiding reuzenberenklauw en actief bestrijden reuzenberenklauw op risico locaties (beheersen + plaatselijk uitroeien)

Wat gaan we doen:

- We informeren en adviseren derden telefonisch en digitaal
- We inventariseren de groei locaties en brengen deze in kaart
- We maken afspraken met aannemers over de werkwijze reuzenberenklauw in bestekken en opdrachten
- We bestrijden actief reuzenberenklauw waar deze gevaar oplevert voor de volksgezondheid (speeltuinen en fietspaden)
- Haarden met reuzenberenklauw intensief maaien

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Inzet medewerkers buitendienst

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten scenario Basis: € 0,- Geen extra middelen, past binnen bestaande formatie

Wat zijn de risico's:

- De reuzenberenklauw kan zich verder verspreiden

Beleidsscenario Basis +: Actief bestrijden reuzenberenklauw (streven naar uitroeien)

Wat gaan we doen:

- Beleidsscenario Basis uitvoeren
- De gebieden indelen in zones
 1. gebied met haarden – Intensief maaien
 2. gebieden met eenlingen – Eenlingen actief bestrijden
 3. gebied zonder reuzenberenklauw - Monitoren

Wat hebben we daarvoor nodig:

- Extra inzet medewerkers buitendienst

Wat zijn daarvoor de geschatte kosten:

- Kosten scenario Basis: € 0,-
- Kosten scenario Basis +: € 10.000,- structureel

Wat zijn de risico's:

- Zolang andere grondeigenaren in en rond Midden-Drenthe niet actief inzetten op de bestrijding van berenklaauw leidt actieve bestrijding niet tot het uitroeien ervan. Bestrijding is dan niet effectief en moet jaarlijks opnieuw gebeuren.
- De groeilocaties moeten constant geïnt inventariseerd en actueel worden gehouden.

Bijlagen

5.1 Bronnen

- <https://bestrijdingduizendknoop.nl>
- <https://ggdleefomgeving.nl/vervelende-beestjes/eikenprocessierupsen/eikenprocessierupsen-en-gezondheid/>
- <https://kibo-ongedierte.eu/gemeente/>
- <https://kibo-ongedierte.eu/ongedierte-en-regelgeving/>
- <https://processierups.nu>
- <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuurwetten-en-regelgeving/europese-richtlijnen-en-verdragen/vogel-en-habitatrichtlijn/>
- <https://www.faunabeheereenheid.nl/>
- <https://www.floravannederland.nl/planten/>
- <https://www.provincie.drenthe.nl>
- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/bestrijding-schadelijke-exoten>
- <https://www.sovon.nl/>
- <https://www.verspreidingsatlas.nl/>
- <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/eikenprocessierups>
- <https://www.zoogdiervereniging.nl>
- Tuin en landschap, 42^e jaargang, 12 juni 2020

5.1 Locaties reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop

Berenklauw

<u>Beilen:</u>	Talud langs A28 evenemententerrein Beilen + Sportlaan talud Hultinge Linthorst Homanweg slootkant bij Jumbo Beilervaart bij Beugel zandwinning Schapendrift t.h.v. nr. 109-111 langs voetpad Achter de Stroom nr.60-78
<u>Wijster:</u>	Berm/singel Vamweg vanaf camping de Otterberg richting Drijberseweg Beilerweg richting Wijster
<u>Oranje:</u>	Langs Oranjekanaal z.z. en einde bebouwde kom
<u>Zwiggelte:</u>	Fietspad naar Zwiggelte voor fietsbrug. (Zwiggelterstraat) Fietspad naar Zwiggelte , na de sluis ingang Hooimaveld.
<u>Westerbork:</u>	Zandpad de Vledders t.o. brandweer kazerne Oude Beilerweg vroegere stortplaats Sleendiek tussen Westerbork en Orvelte Elperweg
<u>Mantinge:</u>	Wijsterseweg
<u>Nieuw-Balinge:</u>	Verlengde Middenraai
<u>Witteveen:</u>	J.B. Kanweg thv nr. 86 Mej. Talmaweg 18
<u>Bovensmilde:</u>	Meesterswijk nr. 12 en nr. 23 van Lierswijk nr.10 Grietmanswijk
<u>Smilde:</u>	Suermondsweeg/Laaghalerveen
<u>Hooghalen:</u>	De Steeg
<u>Hijken:</u>	Oranjekanaal/de Holties

Japanse duizendknoop

- Betonpad Laaghalerveen (behandeld)
- AZC Hooghalen beide zijden van de weg
- Langs spoor oude provincialeweg Hooghalen
- Hamveld Wijster
- Sportlaan Hoogersmilde achter nr. 23
- Groenstrook tussen Industrieweg en de Leek
- Langs fietspad Linthorst Homankanaal achter Speenkruid 124

- Westerbork Uutlangen/de Kampen, Pieterbergweg achterin
- Oostermaat Westerbork
- Kromme/Weglangen Westerbork
- Geelbroeken Hooghalen
- Oranjekanaal z.z. t.h.v. nr. 15
- Zwiggelte hoek Elperweg bij sportveldje
- Boerheem Bovensmilde
- De Hullen vakantiepark
- Manege Beilen
- Holthe nabij nr. 27
- Begraafplaats Kerkenveld Smilde
- Vonderkampen Beilen
- Witte Valkenstraat
- De Hultinge
- Berkenweg Tiendeveen